

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 óra:	60 f.	1 óra:	1 K —
1 évre:	1 K 80 —	1 évre:	3 — —
1 évre:	3 — 80 —	1 évre:	6 — —
1 évre:	7 — 20 —	1 évre:	12 — —

Főszerkesztő és lapkiadó: Baranyay Lajos.
Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Telefon 208.

Egyes számok kaphatók: a dohányüzletekben.

Levél.

Ne tessék reám haragudni igen tisztelt Szerkesztő Ur, hogy soraimmal alkalmatlankodom. Évek óta hallom társaságokban és a közgyűlés termében, olvasom a lapokban és a különféle jelentésekben a jelszót városunk fejlesztéséről, szépítéséről, fásításáról, utcarendezéséről, stb. Mivel szerelőm laikus létemre szavamam illetékes, sőt legilletékesebb helyeken fel nem emelhetem vagy, ha felemlerem, hát kidobnak a szómmal együtt: azért kérek pár gondolatot, azaz nem, csak kérő szavam számára becses lapjában egy kis helyet azzal a reménnyel, hogy azok így a nyilvánosság elé jutva talán visszhangot keltenek ott, ahol szeretném.

Évek óta van új polgármesterünk, kinek sok jóakarata, ambíciójáról meg vagyok győződve, ki, ha ezer kölönc húzza is lefelé, mégis csak akarja előbbrevinni elmaradt városát; évek óta van új városi kertészünk, kiről azt hallom, hogy derek, fiatal, ambíciós, szakértő ember, kinek állítólag pompás tervei vannak a város szépítése irányában; van egészen fiatal, tetterős új főmérnökünk, kiről szeretem hinni, hogy a helyzet magaslatán áll s akar

is, tud is dolgozni; nemrég alakult meg szepítő egyesületünk, benne a város határára messze túljárt, sokat látott uriemberrel, kik szinte égnék a lelkesedéstől, hogy minél több szépet produkáljanak. A vízvezeték, csatornázás maholnap készen lesz s vele itt az utcák végleges rendezésének ideje. Azt hiszem, ilyenkor mindenkinek bele kell állania jóakarattal, lelkesedéssel, szeretettel abba a munkába, mely a jövőendő Fehérvár képét hivatva van megrajzolni. Ezt óhajtom tenni én is néhány szerény szóval.

A legutóbbi rendkívüli közgyűlésen az építendő új kaszárnya kérdésével kapcsolatban Szenzenstein János bizottsági tag egy pompás és eredményeiben szinte beláthatatlan eszmét dobott a vitába. Ugy hallom, nem egészen új a gondolat, de az ő érdeme, hogy a szűkebb társaságokból, hol eddig róla tárgyaltak, a nagy nyilvánosság elé került. Ertem: a palota- és felsővárost összekötő új utca nyitásának gondolatát.

Mondhatom, örült a lelkem, mikor ezt a tervet a közgyűlés referációjában olvastam. Azt mondják, a kaszárnya részére kicsiny lesz az a hely ott a Sár-utca mögött, (bár én erre vonatkozólag azt

tartom: ha kevés az a hely, amelyet ő megjelölt, szerezzünk nagyobb); hanem azt az utcát igazán és pedig minél előbb meg kellene csinálni. Ha valaki ránéz városunk térképére, rögtön látja, hogy ez egy hatalmas nagy pókhoz hasonlít. Az egyik lába a palotaváros felsőrésze a csóri határ felé kacsingató szárazzárttal; a másik lába a Jancsár-utca a Demkó-hegy előtt alig egy ugrásnyira végződő vágóhídi dűlővel; a harmadik a Homokosor ki egész a a csikvárti vasuti átjáróig; a negyedik a Szárcsa-utca az ő iker-testvérevel, a Széchenyi-utca végével; az ötödik a Seregélyesi-ut, a hatodik a Lovasberényi-ut, mely már a zsidótemetőig ér; a hetedik a Zámoly-utca, a nyolcadik (hány lába is van a póknak?) a fecskeparti nyulvány. A pók fejét ott fenn Kiskecskeméten képezem. S közbenhatalmas, értékes beépítetlen területek, melyeken fű zölde, sárgarépa terem, béka kurutytyol és miázma száll a levegőbe s az emberek tüdejébe.

Tudom én azt, hogy a fát nem lehet egyszerre levágni; de egyszer csak el kell kezdeni valahol a belső területek beépítését! A Szenzenstein János terve kétszeres okból is érdemes a komoly megfontolásra.

Először is megszűnnék az a képtelen állapot, hogy ha valakinek, aki a felső palotai utcán, mondjuk, a sorompó körül lakik, dolga van a felsővároson, be kell jönnie a Nagy Sándor-utcaig s így megjárni egy nagy négyszög három oldalát, hogy céljához jusson. Másodsor: a mostani honvédelaktanya és a palotai utca között nyitandó utca révén nemcsak a közöltük elterülő ingovány tűnnék el, nemcsak azon terület nyerne óriási nagyot értékben, de megtörténne az első lépés Saára polgármester ur — tudomásom szerint — kedvenc gondolatának, a Fel-mayer gyár felett egész a Rózsás-kertig létesítendő „kettővárosrészt”-nek megvalósítása felé. Ma már minden valamirevaló város vezetősége gondolkodik erről a kérdésről, sőt nem egy helyen, például Szombathelyen, Temesvárott stb. a gondolat már tetet is ölt. Igazán érdemes lenne ezzel a gondolattal behatolni foglalkozni.

Husvéthélfőn egy budapesti fiatal ember barangolt ósvárosunk utcáin. Kifejezetten azzal a szándékkal jött, hogy megtapasztalja Fehérvárt. No hát megtapasztalta a maga valóságában. Egy órákor nyakába szakadt a vihar s vele annyi por,

Gróf Zichy Nándor.

Élet és jellemrajz. Irta Bonitz Ferenc Budapest. A Szent István Társulat kiadása 1912. Ára 3 kor.
Ismerleti: S. I.
(Tégye.)

Ezek elleni harcban nem gátolta Zichy Nándort a polgári házasság királyi szentesítése. Jeles vezértársával, Eszterházy Miklós Móric gróffal bátran szembeszállt Bánffyval a főrendiházban és a néppártra támaszkodott a hírhedt 1896-iki választásokon. Bánffy erőszakossága mindkét pontonon leverte a katolikus ellenállást. Hogy ezen idő alatt mit tett Zichy Nándor, mennyit szónokolt, agítált, dolgozott s főleg mennyi támadást brutálitást s hajsztát kellett elszenvednie, elviselnie ellenfelei részéről, ezt néhány sorban vázolni lehetetlen. Türeletes volt a végtelenségig. S mikor a hatalom csendőrszuronyokat uszított reá és tábora, ezeket az őt frappánsan jellemző szavakat mondotta:

Menjünk haza békében és imádkozunk azokért, akik azt hiszik, hogy jobbak nálunknál, mert sáral dobálnak.

Bánffy a hírhedt 1896-iki választásokra nagy többséget szerzett, ám ennek dacára megbukott. A helyét követő Széll-kormány alatt kissé békésebb idők következtek a katolicizmusra.

Ami ezután következik Zichy Nándor életében, az már nem a küzdelmes harcok ideje volt. A vég nélküli parlamenti harcok távol esnek tőle, ez azonban nem annyit jelent, hogy döntő szavát föl ne emelje illetékes helyen a magyar alkotmány védelmére. A mindjobban erősödő kath. mozgalmakban aggkora dacára tevékeny részt vesz. A néppárt az ő bölcs vezérlete alatt vivja harcát a keresztény Magyarország helyreállításáért; a Szent István-Társulat az ő körültekintő gondos vezetése mellett lendül a haladás nem sejtett fokára, a Szent Vince-Egylet, a Regiai Szent Ferenc Egylet állandó gondoskodása tárgyai; míg belegsége meg nem

akadályozza, a katolikus nagygyűléseknek nemcsak vezérszónoka, de legbuzgóbb látogatója; s hogy az éledezni kezdő kath. sajtónak mije volt ő, azt mindenki tudja, aki az ő végtelen áldozatkészségét ismeri. Hogy ilyen élet után, ilyen hősi tettek után az egész kath. Magyarország a szeretet melegségével ünnepli az ősz 80 éves Zichy Nándort, olyan természetes dolog. „A nemzet igaz apostola, vezére volt teljes életében, neki köszönhetjük, hogy a katolikus öntudat hazánkban fölébredt; hogy a magyar katolikus társadalmi élet újból megindult...” Valóban az Zichy Nándor egyik legnagyobb érdeme, melynek ki-hatását, eredményét csak ezután fogja érezni, tapasztalni a kath. Magyarország.

Méltóbb szavakat nem lehet találni az ő nagy alakjának, kristálytisztá egész jellemének rajzolására, mint Prohászka püspök szavai: Homo Dei, Homo Ecclesiae, Homo Patriae. (Az Isten, az Egyház s a Haza embere.)

Ez egy futó pillantás Zichy Nándor életére. Ezt mondja el Bonitz vasok közt, mely eleven, élénk tollal állítja élénk a nagy ember fotográfiáját. Amit Zichy Nándorról tudott, tiszteltreméltó hangyszorgalommal gyűjtötte össze s aránylag kevés idő alatt készült el munkájával.

Az élet és jellemrajz író tulajdonképpen ugyanazon munkát végzi, mint a szobrász hideg, életelen márványba igyekszik szellemet, kifejezést önteni, addig az író hősenek cselekedeteit, szavait úgy törekszik élénk állítani, csoportosítani, hogy abból a hősi igazi lelkülete sugározzék ki. Ez a munka — amennyire lehetséges volt — sikerült Bonitznak, mert mikor a könyvet letesszük, valóban előttünk Zichy Nándor igaz képe.

Ez azonban csak egyik jelesége a könyvnek; ami különösen emeli értékét azaz, hogy bőszesen tájékoztat az utolsó három évtized katolikus mozgalmairól. Elvonul előttünk a nagy harc; a katolicizmus és a radikális liberalizmus

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

hogy két lépésre nem látható; új tavasi ruhája pompás *makadamburkolat*ot kapott s bizony eléri a makadám sorsa, hogy sár-tenger lesz belőle, ha a gyors zápor elől egy nagy ház vendégszerető kapualja alá nem menekül.

S most az új főmérnök ur világos fejéhez, jó szívéhez intézem az én ösfehérvári szívem mélyseges bánatának kérő szavát. Hozzá eszedezem, ősei emlékére, utódainak egészségére, mindnyájunk iránt érzett szeretetére kérem: szüntesse be végre Fehérvárt azt a por, illetőleg sártenger, azt a csodabogar, azt az embert ölo, állatot kintő, a város zsebet haszontalanul terhelő abszurdumot, amit szakértő nyelven makadám-nak hívnak. Hagyja meg azt országutnak, megycutnak, dülőutnak a városon kívül, nekünk pedig adjon embereknek való fedőanyagot. Inkább tovább várunk, inkább többet fizetünk, csak makadámot ne többet az Istenért, mert megesszük!

A harmadik kérésem a város gazdasági tanácsosának, a város főkeresztényének és a szépirodalmi tanácsosnak szól. Városunkban kevés a fa. Amit apáink ültettek, azt kivágták, az elszáradtak helyébe újakat nem ültettünk. Igen, nem ültettünk, mert a mi híres gömbakácainkat, — bocsánat — laikus beszél, nem tartom fának. Olyanok ezek, mint az öszvér: sem ló, sem szamár, sem fa, sem virág, sem díszcsereje. Mindenfebruár elején egy féltucat pizmogó bácsi hegyesre olójával szopogatja a görbe-görbe csenevész ágait; a leborotvált szörföket elhordják az oláhigacnyok döglött malacsütéshez; május végén kezdik bontogatni gyatra rügyeiket, úgy, hogy július-augusztusban, mikor a városban jóformán senki sincs már, néhány tucat grandiózus zöld meszlő terpszkedik virág nélkül, derű nélkül, tisztességes árnyék nélkül az üres város poros, napos, forró utcáin. Ezek a mi gömbakácaink valóságos „makadámok” a flóra birodalmában. Ilyet ne ültessünk többet. Hanem

korszakalkotó küzdelme, melyben gróf Zichy Nándor lesz a magyar nép Mózese ki vezeli népet — püspököket, papokat, világiakat egyaránt — a nagy küzdelemre és lesz a liberalizmus kalapácsa pörölye, melynek súlyos csapásai alatt össze is omlik annak hazug Potemkin épülete.

Ami bíráló megjegyzésünk van a könyvre, nagyon kevés. A nagyobb áttekinthetőség kedvéért jól tette volna a szerző, ha munkáját négy-vagy öt főszerű osztotta volna be. Hasonlóképpen előnyére szolgált volna ha forrásait esetről-esetre jegyzetekben megemlíti; ez ugyan a nagyközönség széles rétegeit szemelőtt tartó munkánál talán az érdekesség rovására esik, ám különösen hasznára lehetett volna azoknak, kik a jövőben gróf Zichy Nándor életével, vagy ezen körbeli kath. mozgalmakkal foglalkoznak. Végül nem tudjuk egészen helyeselni, hogy szerző művében olyan sokat idéz. Am megértjük eljárását mert valóban, igaz, hogy egy embert hivelben nem lehet jelezni mint a saját szavaival. Belejezésül csak annyit, hogy e mű is hozzájárult ahhoz, amivel a szerző végzi munkáját, hogy Zichy Nándor él.

mást, (hogy mit, majd a főkeresztény ur megmondja), szépet, sokat és — hamar. A fa lassan nő s minden elbliccelt tavasz egy esztendővel vet vissza bennünket. Pár év előtt mérvadó körökből azzal bízattak bennünket, hogy várjuk meg, míg meglesz a vízvezeték, kár addig az utcákat feltúrni. Igazuk volt. De most itt az ideje, hogy az a sok fa onnan a városi faiskolából még a tavasszal bevándoroljon a mi utcáinkra, a megyetérre, a Széchenyi-utcába, a Rákóczi-utcába a József-utcába, a Simor-utcába, a Öreg-utcába, a Deák Ferenc-utcába, a Salétrom-utcába, a Gáz-utcába, meg tudom is én hova, hogy ha már mi nem is sokat élvezünk az árnyékukból, az illatukból, a szépségükből, de legalább a fiaink s ne az unokáink emlegessék hálával, hogy volt egyszer ennek a városnak egy tevékeny, gyorskezü, szépet szerető, előrelátó polgármestere, főmérnöke, gazdasági tanácsosa és főkereszténye.

Laikus.

NEVEZETES

színházi bizottsági ülés.

A városi színházi bizottság tegnap délelőtt ülést tartott dr. Saára Gyula polgármester elnöklétével. A bizottság javaslatot tesz a közgyűlésnek, hogy a szokásos 2000 K szubvenciót, miután a szintársulat a kikötött 110 előadást lepörgette, utalványozza az igazgatónak. Ugyancsak javasolja a bizottság, hogy a 110-en túli előadások után a színgazgató az eddigi 30 K helyett csak 20 K-t fizessen előadásoként a városnak.

A polgármester már régebben felkérte a direktort, hogy az Erzsébet ligstben levő honvédelmi környekének rendezésére tartson egy játékolajó előadást. Most megállapodtak abban, hogy ez az előadás április 8-án, kedden lesz, amikor *Vér Judith rózsa*ja Lampérth Géza színműve kerül színpadra. A város csak a kész kiadást fizeti meg a színgazgatónak, a bevétel többi része pedig az említett célra fordítatik.

De amiért a színházi bizottság ülése elé a „nevezetes” jelzőt tettük, az most következik. A színházi ellenőrző bizottság jelentést tett tapasztalatairól a bizottságnak s ezt a jelentést jegyzőkönyvbe vették. Ezáltal hallhatunk egy kis hivatalos kritikát a mi színtársulatunk működéséről. Ebből a kritikából mutatónul kikapjuk a következőket:

— A március 15-i diszelőadásról konstatálja a színházi bizottság, hogy ennél gyengébb és e dicsőséges napok emlékéhez méltatlanabban, silányabb keretben magyar színpadon még nem ünnepelték március 15-ét. A társulat kicsi, összetételében az igényeket nem kielégíti. A darabokból kevés a próba, az összehatás pongyola, nivón aluli, a rendezést a nemtörődömség jellemzi. Sokszor a színészek nemcsak a szerepüket nem tudják, hanem még azt sem, hogy hol és mikor kell nekik megjelenni és távozni a színen. A legnagyobb szűgyen, igazi botrány a kar. A ruhatár képtelen.

A fehérvári színészet a legszomorúbb hanyatlásnak indult.

Ehhez nem kell kommentár, mindössze csak azt jegyezzük meg, hogy majd jöhet idő, amikor erre a kritikára emlékeztetni fogjuk a színházi bizottságot.

Hogyan ir a Népszava?

A magyar szociáldemokraták népszerű hivatoloslappja a következő módon oktatja tudományra öntudatos olvasóit.

Kié a vármegye?

Zemplén vármegye használható területeinek nagyrésze 176 birtokos kezében van. Ebben a megyében a mágnásbirtokok kétszázhatvanháromezretennyolc holdat lesznek ki.

A legtöbbjük van a következőknek:

Andrássy Géza gr.	29048 H.
Hadik-Barkóczy Endreg.	28204 „
Serényi grófnő	20693 „
A gróf Semsey család	19931 „
Andrássy Dénes gr.	14366 „
Andrássy Gyula gr.	14037 „
Andrássy Sándor gr.	13900 „
Mailáth József gr.	13888 „
Wenckheim gr.	10699 „
Winkler Hubert Tille gr.	9906 „
Reuss herceg	9845 „
Waldbrott báró	8835 „
Windischgrätz Lajos hrg.	6879 „
Odescalchi hrg.	6151 „
Rajk báró	4182 „
A gróf Szirmayak	3993 „
Harkányi báró	3837 „
Lónyai Elemér gr.	3624 „
Erdődy gr.	3496 „
Dessewify gr.	3000 „
A Sztáray grókok	2886 „

Összesen: 223160 H.

A még hátralevő 38.787 hold pedig a Vécseyek, Széchenyiek, Forgáchok, Lónyayak, Vayak és a többi mágnások közt oszlik meg. Hatalmas területet bir még itt a jászvári prépostság és az eperjesi görög katolikus püspökség is. Továbbá a dzsentri. Ezzel szemben a szegény népek alig van néhány arasznyi földje. És ami van, az is nagybárra a kavicsos hegyoldalokon fekszik. Távolról úgy néznek ki ezek a kis parasztföldecskék, mintha hosszú pánlikákat tergettek volna a hegyoldalakra.

Hogy a magyar munkások idevágó ismeretei minél tökéletesebbek legyenek, pár adattal mi is hozzájárulunk ehhez a népoktató munkához. A Népszava által elsoroltakon kívül még a következő nagyobb birtokok vannak Zemplén megyében:

Ehrenheim Ferdinand	1635 hold
Guttman Lipót és tsa	5158 „
Klein Kornél	1043 „
Matvesz Jakabnak	1420 „
Neuberger Arminnak	3014 „
Patai Sámuelné	1149 „
Propper Adolf	2874 „
Reisz Albert	1246 „
Rosenthal Sándor	1053 „
Scheibler Emil	8612 „

A felismerhetlenül megmagyarosított nevű, továbbá ezer holdon aluli birtokkal rendelkező zsidókról, sajnos, mi sem tudunk felvilágosítással szolgálni. További tájékoztatás céljából csak még a következőket tartjuk szükségesnek megjegyezni:

1. Zemplén vármegye földjéből a zsidóság birtokában van 93,870 hold, bérel az arisztokrata, főpapi,

városi és alapítványi birtokokból (tehát amelyeket a Népszava tollára tüzött) 92,432 holdat, egyéb birtokokból 23,376 holdat.

2. Az arisztokrata és papi birtokoknak ezer esztendőssé muljkak van, a zsidóság egy félszázad alatt szerezte birtokait.

Máskor jölteszi a Népszava ha ezekre is felhívja buksifejű olvasói figyelmét.

HIREK.

Naptár.

Március 28.

Péntek.

R. Kath.: Kap. János,

Pro: Kap. Ján.

Gör.: Agáp vt.

Nap kel: 5 ó 49. nyugszik 6 ó 22.

Hold kel: 1 ó 16 nyugszik 8 ó 37.

— Major Lajosnak, az új Szekszárdi pénzügyigazgató tiszteletére — mint megirtuk — tisztviselői, jóbarátai és tisztelői szombatn este banketet rendeznek a Fekete Sas teli kertjében. A bankot (egy teríték 3 kor.) — mint erről most bennünket a rendezőség értesít — a zenekedvelők hangversenyére való tekintettel nem 8, hanem 9 órákor kezdődik.

— A zenekiskola igazgatója. A Zenekedvelők Egyesülete mint már megirtuk, városunkban még f. év szeptemberében zenekiskolát nyit. Az egyesület választmánya tegnapelőtt esti ülésén elhatározta, hogy az iskola igazgatójává Herman László hegedűművész, a Sztármári Zenekiskola igazgatóját szerződteti. Ő fogja tanítani a hegedűt a a kiművelési szakon az éneket, karéneket és a zeneelméletet. A zongora tanszak tanárára és két óraadó tanárra nézve már szintén folytak a tárgyalások.

— A tárlatról. A magyar festőművészek közös székesfehérvári tárlata állandó látogatótságnak örvend. Tegnap már vásárlások is szép számmal történtek, ami érthető is, mert hisz a magyar festőművészek élteje állította ezuttal kitéttetett képeit a fehérvári közönség elé. *Pfinn* István takarékpénztári igazgató megvette *Heyer* Arthurnak *Kecsképasztor* c. képét. Ezenkívül megvételtek még *Herrer Czobár: Terefeje*, *Tull Ödön* (volt székesfehérvári művész) *Legelőn*, *Telepi Károly: Nyári táj*, *K. Spányi Béla* (bodajki festőművész) *Tájkép*, *Markó Ernő: Erdőország* és *Neogrady Antal: Kertben* c. képei. Külön említett érdemelnek *Harmos Károly* szép képeit és *Fejér Sándor: Krisztus sirja* c. gyönyörű képe, mely általános érdeklődés tárgyát képezi.

— Rendkívüli közgyűlés. Fejérvármegye törvényhatósági bizottsága, április hó 7-én rendkívüli közgyűlést tart. A tárgysorozat mindössze 5 pontból áll. A közgyűlés előkészítésére az állandó választmány és a szabályrendelet előkészítőbizottság április 4 én ülést tart.

— Új postájarat. A kereskedelemügyi miniszterium értesítette a vármegyei közigazgatási bizottságot, hogy kérelmére Sárszentmihályra Urhidáról Öreg és Kishegyen át a községbe naponta közlekedő kézbesítő és gyűjtőposta járat berendezését engedélyezte.

ÉRTESÍTÉS! A BUDAI-ÚT 3. SZÁM ALATT LEVŐ PLATÁNKERT VENDEGLŐ

Székesfehérvár legkellemesebb szórakozási helye, újból megnyílt. A közkedvelt Kőbányai Polgár Részvénytársaság naponta többször frissen csapolt. Legjobb minőségű borok. Kitűnő magyar konyha. Hideg és meleg ételek mindenkor kaphatók. Társas és alkalmi ebédek és vacsorák kiváló gondallal lesznek kiszolgálva. Abbonnensek elfogadják!

A tekepálya megnyitása husvét hétfőn volt. Számos látogatást kér:

Platánkert vendéglős.

— **Filharmoniai hangverseny.** Székesfehérvári Zenekedvelők Egyesülete március hó 29-én rendezi dr. Székelyhidy Ferenc a. m. kir. operaház tagja és Zsoltt Nándor hegedűművész felépítéssel a XXXV. hangversenyt a Szent István-teremben. Műsor: I. Csajkovszky: Hegedűverseny. II. Farkas Ödön: a) A salzburgi csapatszékben. b) Sir a nota. Lányi Ernő: a) Dalok a hozzád? b) Zöld leveles... III. Couperin-Kreisler: a) Chanson Louis XIII. Pavane. Wieniawski: b) Scherzo-Tarantella. IV. Donizetti: a) Una furtiva lagrima (L'elisir d'amore) Wagner R.: b) Gral elbeszélés (Lohengrin). V. a) Elegia. b) Libellules. c) Valse Caprice A kísértetet Diczli Oszkár zongoraművész látja el. Kezdeté este 8 órakor.

— **Nincs többé adóintés.** Az utóbbi időben sok panasza merült fel amiatt, hogy városunkban minden adóintés nélkül foglalások történnek az adóhátralékokért. Az érdekeltek tudomására adjuk, hogy elegendő az adószámvevőség nem hibás, mert az adókezelés tárgyában kiadott új miniszteri rendelet értelmében ezután már intés nincs, az adóhivatal kellő időben be nem érkezett adóért felszólítás nélkül zálogolni tartozik. Az intés ezen-tul pótolni fogják a hirdetmények és az újságokban leadott idevágó közlemények. A zálogolás a jelen esetben az egész város területén el van rendelve.

— **Szerződötés.** Szalkai Lajos szingizagató f. év április 15-től társulatához szerződötte tenoristának és titkárnak Kis Imrét, a debreczeni színház tenoristáját.

— **Nyilatkozat.** Mindazon ismerőseimnek, akikről személyesen nem bucsuzhattam el, ezúton mondom Istenhozzádot.

Dr. Jó Imre.

— **A községi és körorvosok továbbképzése.** Az alispán valamennyi vármegyét, községi és körorvosnak a következő közleményét küldte meg. Az orvosi továbbképzés központi bizottsága kétség kívül megküldötte már a tájékoztató füzetet, mely a folyó évben tartandó ismétő kurzusokra vonatkozik. Az a nagy és rohamos haladás, melyet az orvosi tudomány minden téren felmutat, nagyon is szükségessé, a közegészség érdekében igazán fontosá teszi ezen tanfolyamok hallgatását, amelyet magam részéről is mélyen ajánlok a községi és körorvos uraknak. Minthogy a törvényhatóság alappal nem rendelkezik, melyből a kurzus díjai fedezhetők volnának, értesítem a községi és körorvos urakat, hogy a hivatkozott tájékoztató füzet szerint a belügyminisztériumtól kérhetnek megfelelő segélyt. Szűts Jenő alispán.

— **Találtatt egy pénztárca pénz-zel együtt.** Igazolult tulajdonosa átveheti szerkesztőségünkben.

— **PROHÁSZKA PÜSPÖK ur szobrának többszörösítését** Maugsch Gyula szobrászművész megkezdte. A szobor megrendelhető a javítóintézetben a szobrásznál, szerkesztőségünkben, Horváth és Rónai-féle üzletben Kossuth-u. 15. és Deutsch Manó dívatáruházában. Darabja gipszből 25 korona.

— **Összerugdalt a ló.** Kellőhocz Ferenc 28 éves kocsis Héritz Ferenc sütmesternél az istállóban a ló köz-elében aludt. Tegnap éjjel a szerencsés kocsis fejét és arcát úgy összerugdalt a ló, hogy igen súlyos sérüléseket szenvedett. Bevittek a Szent György kórházba.

— **Fogak** Kovács Desző fogászati műtermében Székesfehérvár (Rózsau. 5 sz. a.) a Zirci templommal szemben.

— **Binder cukrászdájában kapható** (Városházter 5.) a legszebb selyem és cukortojások, báránnyak, csokoládényulak és bonbonok. Diós és mákos patkók már megrendelhetők.

— **Förtelom.** Hol vegyük a szavakat ennek a förtelomnak megírásához és kellő elítéléséhez? Az ember nyelvek szótáraiban hiába keresnők. Zolában, Szaniban sincs. Mindennez, így a bűnnek, az ocs-mányságnak is van alya s ezek posványába súlydelt el Czezei János vasuti őr, aki a Csala puszta mellett 15. sz. őrházban lakott család-jával. Tönkretette 14 éves leányát s megöfésével fenyegetve hallgattatta. Aztán látván borzalmas bűnnek következményeit, ki akarta irteni a családját. Az asszony a csendőrhöz futott segítségért. Feljelenítette férjét, mire az emberbőrbe bujt vadállatot letartóztatták és megvasalva behozták a helybeli kir. ügyészség fogházába.

Dr. Katona (Krausz) Nándor ügyvéd irodáját Székesfehérvárról, Nádor-u. 7. szám (Szelkeház) alatt, a cisztercita rendház bejáratával szemben megnyitotta.

— **Anyakönyvi kimutatás.** 1913. márc. 15-től márc. 22-ig. Született törvényes fiú 11, leány 4, törvénytelen fiú —, leány —, összesen: 15. Ezek közül iker volt 6. — Elhalt fiú 4, leány 4, férfi 4, nő 9, összesen 16. Eszerint a születés a halálozást 3-al multa felül. — Házasságra lépett 5 pár.

Elhaltak:

Balog Sándor, r. k. kőműves-nap-szamos, 69 éves, Palotai-u. 46.

Farkas Anna, r. k. 2 éves, Olaj-utca, 48.

Horváth Julianna, r. k. 4 hóna-pos, Óreghegy 401.

Juhász János, r. k. 10 hóna-pos, Óreghegy 715.

Tóke Anna, r. k. 1 éves, Vendel-utca, 9.

Simon József, r. k. földműves, 74 éves, Gyümölcs-u. 28.

Modor Melánia, r. k. 1 éves, Deák Ferenc-u. 29.

Karsay Anna, r. k. nevelőnő, 85 éves, Szömörce-u. 3.

Wernigg Jenő, r. k. 7 hóna-pos, Zrinyi-u. 9.

Varjas József, r. k. 6 hóna-pos, Tobak-u. 17.

Toma Károlyné, Bencsik Mária, r. k. 53 éves, Széchenyi-u. 48.

Vég József, r. k. 2 hóna-pos, Rác-utca, 49.

Herner György, r. k. sorsjegy-ügynök, 41 éves, Mancz János utca, 19.

Meixner Gyula, r. k. dv. kalauz, 31 éves, Gáztelep u. 12.

Özv. Horváth Lászlóné, Gulyás Krisztina, ref. 74 éves, Budai-ut 23.

Kien Henriké, Ditt Magdolna, r. k. 54 éves, Rákóczi-u. 31.

Özv. Metykó Józsefné, Molnár Teréz, r. k. aggintézei gondozott, 80 éves, Rákóczi-r. 12.

Özv. Arvai Imréné Schreiner Mária, nyugdíjas 74 éves, Palotai-utca, 36

Székesfehérvár egyedüli ki-zárólagos kávé és tea üzlete a **FIUMEI kávébehozatal.** Telefon 250.

— **Állategészségügy.** Gánton meg-szűnt a sertésvész.

Megjöttek az angoloktól, nő-metektől, magyaroktól, sok ren-geteg ember részére elagondó, valóban divatos finom és olesó férfi öltöny, nadrág, felöltő szö-veket a Rudbányai posztókeres-kezdésében.

Szigei kamarai fényképész naponta tetemesen mérsékelt árszabás mellett elsőrangú ki-fogástalan munkával szolgálja ki a nagyerdemű közönséget. Vasár és ünnepnapokon ezen felül a régi 30 %-os kedvezmény fenmarad.

Mindenemű drogeriai cik-keket ALBA drogeriában ve-gyünk.

Megütköztek a nők a szépség-gén. Elragadó! még mást is mondtak, akik látták a most ér-kezett tavaszi kosztümkelméket Rudbányai kizárólagos posztó-kereskedésében.

25 mm. szóna eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Deák Ferenc-utca 4. sz. a. egy igásló eladó; ugyanott kapható aprított fa házhoz szállítással 3 K. 20 f., poroszán I. rendű 4-40 K. Szápári szén 2-80 K, palotai szén 1-40 K, tölgyfa duccok 2-3 K, nagyság szerint.

Sport.

Labdarugás. Kedden tartotta az első training mérkőzését szép számu előkelő publikum előtt az Sz. T. C. s Egyetértés football csapata. Ered-mény 5:0 az Sz. T. C. javára. A mérkőzés, melyet Balogh Imre D. V. vezetett, a legnagyobb rendben folyt le.

Vasárnap d. u. két mérkőzésben

is gyönyörködhetik a sportot látogató publikum. Ekkor a D. V. 1. b.) játszik az Egyetértéssel. Utána fél 4 órakor a D. V. 1-ső a felgyógyult Baloggal a csapat élén és több új játékosal megerősítve fog játszani az új csapatával. Már a két egye-sület neve is elég garancia arra, hogy szép és élvezetes játékot fog játni a közönség a sostói pályán.

Színház.

Márc. 26.

A kísértetek. Beregi (szkár, a budapesti nemzeti színház művé-szének fellépője. Beregi két este-n fogja drámai művészetet a fehérvári közönségnek bemutatni. Első estén Ibsen megkapó drámájában, a Kísértetben lépett fel. Pár évvel ezelőtt Könyves alakításában néz-tük ezt a darabot s most ismét látható a közönség azt a színmű-vet, amely a velőkéig hatóan mu-talja be az életnek azt a szomorú és rettenetes igazságát, hogy az apa bűnéért, kicsepangásáért miként bűnhődik a gyermek. A mi romlott világunkban igazán aktuális és fe-llette hasznos ennek a darabnak szőnyegrehozatala.

Beregi játszotta Alving Osvald igazán nehéz szerepét. Aki ezt jól megtudja játszani: arra nyugodtan azt lehet mondani, hogy művész. Természetesen mondanunk nem kell, hogy a mi művésznök a feladatá-nak elsőrangban megfelelt. Az apa bűne miatt paralizisben szenvedő embernek kinlódását, az agy-lágyult arcmimikáját, száználma-méltó kinzbesét, elkéserítő elő-halottságot oly hűen és művé-szettel akotta, hogy a közönség mindegyike akarva nem akarva ennek a sírmas világnak levegő-jébe került.

A szerepemtudás, különösen Dérinél, nagyon feltűnő volt. Ennek lehet tulajdonítani, hogy Déri művészetének felét is alig tudta érvényesíteni. A sugót min-den nagyítás nélkül jobban lehetett hallani, mint a szereplőket, különö-sen az első felvonásban volt nagy emiatt a kinlódás. Szántó szerepét jól alakította, Fekete szintén, Benes a harmadik felvonásban csillogtatta drámai tudományát. (.)

Szerkesztői üzenetek.

Locsoló hétfőn.

Locsoltak, locsoltak, folyt a víz, folyt s furcsa mi mégis, hogy nyitlak a port. De persze, lát persze ez csak azért volt, mert ugyan hol szokás locsolni port? A por, az nem adhat székfüt és narancsot fukzines tojáskút, likörös pancsot s akármí egyebűt nem locsol gavallér...

Kedves! Verse semmit sem ér, de maír nem fér már egyszer a bőrébe? Hagyjon nekünk békét verseivel, I

Apróhirdetések.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Tanuló lányok felvételnek Rezsényi Zsófia női divattermében, Iskola-utca 10.

Eladó répa. 30 métermázsza fakarmányra Szárca-u. 3. szám alatt Horváth Jánosnál eladó.

Rákóczi-utca 17 sz. alatt egy bolthelyiség 2 szobával, konyhával és mellékkeliségekkel május 1-re kiadó. Ugyanott kiadó egy istálló is.

Boros Péter asztalosműhelyt nyitott Palotai-utca 17. sz. a., ahol mindenféle asztalosmunkát pontosan, jól és jutányosan készít.

Teljesen jó karban lévő függő petroleum lámpa félárban eladó. Tudakozódní lehet Horváthné és Rónainé üzletében Kossuth-utca 15.

Egy csinos kis ház vegyeskereskedéssel együtt eladó. Cím a kiadóban.

Egy jócsaládból való lányka felvétetik, aki a háztartásban segítkezik, főzni megtanulhat és családtagnak tekintik. Cím a kiadóban.

Kerékpárt írógépet és varrógépet Kümmeinél javíttassunk Kert-u. 47. Telefon sz. 242.

Kisebb szőlők az Öreghegyen és az akasztófadombon, továbbá rétek a Hosszústatéri dűlőben, — valamint többféle bútorok, Wertheim-cassa, villany-csillár és függő-lámpák jutányos áron sürgősen eladók. Tudakozni Vörösmarty-tér 5. szám alatt 2. emelet,

Nyilttér.)*

Ismeretlen helyen tartózkodó Helt János testvérünket felhívjuk, hogy husvétkor atyánk is meghalt, így az örökségét vegye át.

Testvérei.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szek

Varrógépiavitások

műhelyünkben gyorsan és szakszerűen készíttetnek,

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Nagyarország legnagyobb és legrégibb varrógép-üzlete, Székesfehérvár, Nádor-utca Töltényi-ház.

Legszebb női és gyermekruhák
Mikó nővérek üzletében. — Szűgyény-Marich-utca 6.
Raktáron tartjuk a legújabb divatú női bluzokat, lüster, gióth és karton kőtényeket, továbbá férfi és női alsó ruhákat, nagy választékban minden fajta fűzőket. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve maradjunk tisztelettel!

Mikó Nővérek, Szűgyény Marich-utca.

Veszprémi kiállításon 1904.
Eremmel kitüntetve!
Pécsi országos kiállításon 1907.

Zongorák!
PIANINÓK! — HARMONIUMOK!
A leghíresebb bécsi gyárosoktól: EHRBAR, FÖRSTER, STINGL, HOFMANN és CSERNY, stb.
Állandóan nagyraktáron vannak bármilyen **HANGSZEREK,** részletre és bérbe is kaphatók legolcsóbb árak mellett.

Zongorók	600 K-től feljebb
Pianinók	450 " "
Harmoniumok	70 " "
Cimbalmok	70 " "
Cimbalmok pedállal	130 " "

10 évi jótállással.
Javítások és hangolások a legjutányosabban eszközöltenek.

HEIN MÁRTON
a Dunántul legnagyobb műhangszer készítő telepe.
Kossuth-u. 2. és Simor-u. 37.

Szigoruan szabott szolid árak.

JÓ ES OLCSÓ ZONGORÁK és PIANINÓK
elsőrendű gyártmányok nagy választékban állandóan raktáron vannak és jutányos áron adom el.

ROSENSTEIN ARTUR
ZONGORATERMÉBEN, ISKOLA-UTCA.6.
Telefon 291. Hangszerek részletfizetésre. Telefon 291.

PROHÁSZKA PÜSPÖK MŰVÉSZI BRONZPLAKETTJE.

A Katolikus Sajtóegyesület kiadásában megjelent és kapható annak a művészi ezüst plakettnek kicsinyített bronzból készült másolata, melyet a nagy püspök 30 éves jubileuma alkalmából négy fővárosi katolikus egyesülettől kapott emlékként. A plakett Zs. Csizsér János szobrászművész pompás munkája és a székesfehérvári püspöknök eddig legsikerültebb képe.

A plakettek darabonként 10 koronáért rendelhetők meg a Katolikus Sajtóegyesület központi irodájában (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.), ahonnan az összeg előzetes beküldése esetén portómentesen küldik meg a rendelőnek.

Ugyanez a plakett márványbailllesztve is megrendelhető darabonként 20 koronáért, de ezek elkészíttetése időbe kerül s így arra várni kell.

Megrendelhetők e plakettek a Szent István Társulat könyvkereskedésében is (Budapest, IV. Kecskemeti-utca 2.), ahol azok árusítását szíveségből elvállalták.

Székesfehérvárott KLÜKNER-nél kapnátok.

Ujdonság! Ujdonság!
A budapesti 1910. évi nemzetközi kertészeti kiállításon az állami aranyérem mel kitüntetve.

DENDRIN

A gyümölcsfák-, rózsá- és díszfák betegségei nek és az azoknak ártó rovaroknak leküzdésére az összes állami kertészeteknél is kitérőnek elismert, alkalmas szer. DENDRINNEK teli használatánál okvetlen megbízható hatása van és pedig:

paizs, vértetű, pókhálósomoly, faragópille, rák, moha és törzsön előforduló zuzmó és kosz ellen, továbbá levéltetű, gyűrűspille, petefészkek, melyek a repedésekben menhelyre lelnek, ártalmatlanná tetetnek és a fa kergén telelő gombafélék is.

Ami a fáknak DENDRINNEL való kezelését illeti, tálen 10—15 százalékos és kora tavasszal rügyfakadás előtt 2—5 százalékos oldattal való permetezés avagy mázolás által éretnek el. A DENDRIN higitatlan állapotban szállítatik és pedig kimérve

80 fillér kilogrammonként.
Egyedüli főraktár:

IFJ. TÓGL GYULA
festék nagykereskedőnél, — Városház-tér 1. sz.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.